

IIAV - DATABANK ONDERZOEK VROUWENSTUDIES

Overzicht van lopend onderzoek op het gebied van vrouwen en vrouwenbeweging, gebaseerd op een selectie van gegevens die tussen 1 oktober 1999 en 1 januari 2000 bij het Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de Vrouwenbeweging (IIAV) zijn binnengekomen.

De Databank Onderzoek Vrouwenstudies bevat gegevens over lopend én recent voltooid onderzoek en kan op het IIAV geraadpleegd worden.

Bij het verzamelen van de gegevens vindt een uitwisseling plaats met de Nederlandse Onderzoek Databank (NOD) van het Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten (NIWI).

Wie met een onderzoek (scriptie, rapport, dissertatie) bezig is en dit opgenomen wil zien in de databank, kan gratis een of meer registratieformulieren aanvragen bij het IIAV, *Obiplein 4, 1094 RB Amsterdam (020) 665 08 20*.

In onderstaand overzicht zijn de onderzoeken naar onderwerp ingedeeld op basis van de rubrieken uit de *Vrouwenthesaurus*. Het is in het algemeen aan te bevelen verschillende rubrieken te raadplegen, daar veel onderzoeken niet onder één noemer te vangen zijn.

1. Arbeid/economie

1.1 Sociale sluiting in universiteiten.

Welke kenmerken van Nederlandse universiteiten zouden verantwoordelijk kunnen zijn voor het lage aandeel vrouwen in wetenschappelijke posities? Is er sprake van sociale sluiting in universiteiten en is sociale sluiting sterker in universiteiten met een laag aandeel vrouwen in wetenschappelijke posities? (Dissertatie *Algemene Sociale Wetenschappen*) nov. 1997 – nov. 2000

Balen, B. van, P. Wantelaan 46, 2015 EA Haarlem (023) 5441330

1.2 Intermediairs allochtone oudere vrouwen.

In 1997 en 1998 zijn in Nederland vijf projecten gestart waarbij intermediairs van verschillende etnische achtergrond een brugfunctie gaan vervullen tussen instellingen voor zorg en welzijn en allochtone oudere vrouwen. De projecten lopen tot november 1999. Doel van het onderzoek is de functie van intermediair te ontwikkelen. Hierbij wordt naast de (kern)taken en randvoorwaarden van de functie

gekeken naar het onderscheid met vergelijkbare functies en natuurlijk in welke mate het inzetten van intermediairs de communicatie tussen allochtone oudere vrouwen en voorzieningen bevordert. ([Rapport] *Economie*, Verwey-Jonker Instituut) 1998 – 2000

s' Jacob, drs. R.R. (projectleider), Verwey-Jonker Instituut, Kromme Nieuwegracht 4-6, 3512 HG Utrecht (030) 2300799

1.3 Modernisering en de positie van werknemers.

Deelproject 1: Taylorisme en anti-Taylorisme. Het onderzoek richt zich op de vraag, welke factoren bepalen of en in welke mate organisaties Tayloristisch of juist niet-Tayloristisch worden ingericht. Aandachtspunten zijn: technologiebeleid, arbeidsomstandighedenbeleid, opleidingsniveau, economische omstandigheden, de rol van vakbonden en de opkomst van nieuwe managementconcepten. Gegevens worden onder meer verzameld via case-studies van organisaties waarin men er bewust voor kiest (op een aantal aspecten) van het Tayloristische pad af te wijken. Deze cases zijn gelokaliseerd in verscheidene landen, waaronder Nederland, Duitsland, Engeland en Scandinavië. Deelproject 2: Globalisering en de positie van werknemers. Via case-studies wordt bijgedragen aan het beantwoorden van de volgende vragen: In hoeverre bedreigen aan globalisering gerelateerde processen op bedrijfsniveau de positie van werknemers in termen van werkzekerheid, belangenbehartiging, participatie, medezeggenschap en autonomie? In hoeverre is het mogelijk om invloed uit te oefenen op met globalisering samenhangende veranderingsprocessen? Deelproject 3: Kwaliteit van de arbeid met betrekking tot technische IT-functies. Bedrijfsleven en overheid kampen met een tekort aan gegadigden voor technische IT-functies. Het beleid richt zich op het aantrekkelijker maken van technische studies en op imagoverbetering, met name om vrouwelijk potentieel aan te boren. De achterliggende assumptie is dat de technische IT-functies op zich aantrekkelijk genoeg zijn en dat het personeelsgebrek uit barrières voor toetreding verklaard kan worden. Zolang de functies zelf buiten beschouwing blijven kan er geen compleet inzicht in de problemen rond de vervulling van technische vacatures ontstaan. Met het arbeidssociologisch instrumentarium zal de kwaliteit van de arbeid met betrekking tot technische IT-functies worden onderzocht. ([Rapport] *Vakgroep*

Sociologie, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam) okt. 1996 – okt. 2002

Pruijt, dr. H. (projectleider), Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam (010) 4082085 / (010) 4082399

1.4 Evaluatie van projecten reïntegratie van vrouwen uit de maatschappelijke opvang.

Binnen een breder Europees samenwerkingsverband en met financiering door de Europese Commissie (employment programma) is gestart met reïntegratieprojecten voor vrouwen die binnen de maatschappelijke opvang verblijven. Voorwaarde voor financiering is uitwisseling van kennis en ervaring tussen betrokken landen. Daartoe is door het Verwey-Jonker Instituut een gemeenschappelijk evaluatiemodel geconstrueerd. Vervolgens is het Instituut gevraagd om die evaluatie voor de Franse projecten ook uit te voeren. Voor zowel de Belgische als de Franse projecten ondersteunt het Instituut de transnationale activiteiten. ([Rapport] Economie/Gezondheidswetenschappen, Verwey-Jonker Instituut) 1998 – 2000

Swinnen, drs. H.R.A.M. (projectleider), Verwey-Jonker Instituut, Kromme Nieuwegracht 4-6, 3512 HG Utrecht (030) 2300799

1.5 Arbeidsmarkt- en gezinssituatie van Chinese vrouwen.

Onderzoek naar de arbeidsmarkt- en gezinssituatie van Chinese vrouwen, in een periode van overgang van een socialistische naar een kapitalistische staat. De Chinese onderzoekster verricht haar onderzoek deels in China (veldwerk), deels aan de EUR. Het project wordt mede vanuit China begeleid. (Dissertatie Vakgroep Sociologie, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam) mei 1996 – mei 2000

Xu Ya, Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam (010) 4082085/ (010) 4082399

2. Sociale verhoudingen/antropologie

2.1 Geschiedenis van de huishoudtechnologie in Nederland in de twintigste eeuw.

Nagegaan wordt welke rol en onderhandelingsruimte aan vrouwen(organisaties) toebedeeld werd/vrouwen(organisaties) opeisten bij de ontwikkeling van huishoudtechnologie in Nederland in de twintigste eeuw. (Boek/artikel Culturele Antropologie/Geschiedenis, Belle van Zuylen Instituut, Universiteit van Amsterdam) sept. 1999 – sept. 2002

Veenis, Milena, Nassaukade 314-I, 1053 LR Amsterdam (020) 6185810

3. Leefvormen/ouderschap/opvoeding

3.1 Lesbisch ouderschap.

In dit onderzoek wordt de ouderschapscompetentie van lesbische twee-moedergezinnen onderzocht en vergeleken met die van moeder-vadergezinnen. De mogelijke effecten van ouderlijke taakverdeling met betrekking tot opvoeding, huishoudelijke taken en betaalde arbeid, evenals genderverschillen vormen daarbij de kernpunten. (Dissertatie SCO – Kohnstamm Instituut, Afdeling Pedagogiek en Onderwijskunde, Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Universiteit van Amsterdam) sept. 1999 – sept. 2003

Balen, dr. F. van (projectleider), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Afdeling Pedagogiek en Onderwijskunde, SCO – Kohnstamm Instituut, Postbus 94208, 1090 GE Amsterdam (020) 5251201

3.2 Children on the move: strategies of child fosterage in East Cameroon.

In some regions in Africa south of the Sahara, large numbers of children live during long periods of time separated from their mother, as foster-children in other households. Especially in West Africa, mobility of children is high. In Cameroon, 29% of the children between ten and fourteen years of age, do not live with their biological mother. This high percentage of children not living at home indicates that the upbringing of children is not only a task for the biological parents, but is shared with many other educators. This raises questions as to how fosterage influences the perceptions of parenthood, in particular the identity of women as mothers, and how it provides women with a strategy to obtain more autonomy. This anthropological research intends to explain the high frequency of child fosterage, and to give insight into the social functions and cultural meaning fosterage has for the persons involved. It will be studied how children and youngsters on the one hand, and sending and receiving parents on the other, construct practices and notions about fosterage, how they negotiate with each other, which interests are defended, and how they experience and perceive fosterage. The focus will be on how the different participants use fosterage to create and manipulate kinship relations, and which motives they have to do so. Especially for women, shared motherhood and child circulation creates many opportunities. The meaning it has for women, and its effectivity as a female strategy, can,

however, only be understood when taking also the interests of the other participants into account. Apart from giving, new, contextualized information about cultural variation in the mother-child bond and perceptions of motherhood, this study can also be relevant in finding solutions for the growing number of orphan children in Africa. ([Rapport] Centrum voor Vrouwenstudies, Katholieke Universiteit Nijmegen) jan. 1997 – jan. 2001

Notermans, dr. C.D. (projectleider), Katholieke Universiteit Nijmegen, Centrum voor Vrouwenstudies, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen (024) 3613069

4. Gezondheid/lichaam/psychologie

4.1 Ervaren gezondheid, morbiditeit en zorggebruik bij vrouwen.

Uit eerder onderzoek is bekend dat er specifieke genereffecten zijn te verwachten zowel aan artsen- als patiëntenzijde wat betreft morbiditeit en verrichtingen. Patiënten prefereren een huisarts van gelijke sekse, met name voor sekse specifieke problemen. Daarnaast is er een verschil in arts-patiënt communicatie tussen de vier gender-dyaden te verwachten. Eerdere onderzoeken lieten ook zien dat vrouwelijke artsen affectiever zijn, meer praten met hun patiënten en meer medische en psychosociale informatie geven. In het licht van de snelle toename van het aantal vrouwelijke huisartsen is het interessant na te gaan in hoeverre arts, patiënt en klachtkenmerken van invloed zijn op de werk- en communicatiestijl van huisartsen en de seksepreferentie van patiënten. Omdat vrouwen (en in toenemende mate ook mannen) parttime willen werken, maakt het tevens de vraag relevant in hoeverre parttime werken van invloed is op de werk- en communicatiestijl, op uitkomstmaten zoals compliance, coping en tevredenheid en op de continuïteit van zorg. Voorzover mogelijk en relevant zullen historische vergelijkingen worden gemaakt met gegevens uit de NS1. ([Rapport] Gezondheidswetenschappen, NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1999 – 2000

Bensing, prof. dr. J.M. (projectleider) & dr. A. van den Brink-Muinen, NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729700

4.2 [...]

Hoe moet de hulpverlening aan allochtone vrouwen met (seksueel) geweldservaringen vormgegeven worden in Drenthe? Welke instellingen kunnen hieraan deelnemen? (Doctoraalscriptie Andragogiek, Rijksuniversiteit Groningen) sept. 1999 – april 2000

Brenninkmeijer, Marieke, Koninginnelaan 74-A, 9717 BX Groningen (050) 3111049

4.3 Vergelijking van gegevens over seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) in Nederland en Engeland.

In zowel de Weekly Return Services als de Nederlandse peilstations worden gegevens verzameld over seksueel overdraagbare aandoeningen bij vrouwen en mannen. In dit project zal in eerste instantie nagegaan worden op welke wijze het best gegevens over deze aandoeningen kunnen worden verzameld, zowel wat betreft de presentatie van de aandoening als ook in relatie tot de specifieke diagnose en met laboratoriumonderzoek bevestigde diagnose. ([Rapport] NIVEL, Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1998 – 2000

Fleming, dr. D.M. (projectleider) & A.I.M. Bartelds, NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729700

4.4 Kwaliteit en toegankelijkheid kraamzorg: het beleid van zorgverzekeraars en kraamcentra.

Nederland neemt in West-Europa een unieke plaats in binnen de verloskundige zorg. Het is het enige land waar vrouwen met een ongecompliceerde zwangerschap en een laag risico op obstetrische complicaties kunnen kiezen uit een ziekenhuis- of thuisbevalling. Dit unieke systeem kan mede in stand worden gehouden dankzij het feit dat zwangeren aanspraak kunnen maken op kraamzorg. Er zijn momenteel echter binnen zorginstellingen en overheidsorganen discussies gaande over de kwaliteit en toegankelijkheid van de kraamzorg. Kwaliteit en toegankelijkheid zouden onder meer negatief beïnvloed worden door een tekort aan kraamverzorgenden, wat onder meer gerelateerd is aan de verlenging van de reguliere opleiding voor kraamverzorgenden. Door middel van dit onderzoek wil de Inspectie voor de Gezondheidszorg een beter beeld krijgen van de kwaliteitsafspraken die tussen particulieren en niet-particuliere zorgverzekeraars en kraamcentra gemaakt worden en hoe die afspraken worden nageleefd. ([Rapport] NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1999 – 2000

Francke, dr. A.L. (projectleider) & ir. F. El Fakiri, NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729700

4.5 Factoren die de vestiging van verloskundigen beïnvloeden.

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de factoren die van invloed zijn op het vestigingspatroon

van verloskundigen. Aanleiding hiervoor zijn de grote regionale verschillen in 'verloskundigendichtheid'. Met verloskundigendichtheid wordt de verhouding bedoeld tussen het aantal verloskundigen in een eigen praktijk en het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd in een bepaalde regio. De vraag in dit onderzoek is welke factoren bij het besluit tot vestiging een rol spelen. Heeft het voornamelijk te maken met het type regio (uitgestrektheid van het gebied, concurrentie van huisartsen, ontwikkelingen in het geboortecijfer, type patiënten e.d.) of spelen ook persoonlijke voorkeuren omtrent de beroepsuitoefening een belangrijke rol (type praktijk, waarneming, huisvesting e.d.). ([Rapport] NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1999 – 2000

Hingstman, dr. L. (projectleider), NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729700

4.6 Verwijzingen durante partu.

Het aantal vrouwen dat, gekozen hebbend voor thuisbevalling, toch tijdens de bevalling naar het ziekenhuis wordt verwezen, is de laatste jaren snel toegenomen, vooral voor vrouwen die de eerste keer bevielden. Nader onderzoek naar de factoren die deze ontwikkeling beïnvloeden is van groot belang voor het behoud van de thuisbevalling. Begonnen zal worden met een bestudering van bestaande gegevens en het formuleren van een onderzoeksvoorstel. ([Rapport] NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1999 – 2000

Kerkstra, dr. A. (projectleider) & prof.dr. J. van der Zee, NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729700

4.7 Counselling abused children 12-16.

Er is internationaal zorg over het feit dat seksueel misbruik van jonge mensen veel omvangrijker is dan altijd werd aangenomen en dat vele van de slachtoffers met de daardoor veroorzaakte problemen alleen blijven staan en de weg naar adequate hulpverlening niet weten te vinden. Het Verwey-Jonker Instituut is gevraagd de hulpbehoefte van de slachtoffers in kaart te brengen, evenals het functioneren van de formele en informele hulpverlening op dit gebied. In het bijzonder gaat het er daarbij om leemtes in het hulpverleningsaanbod aan te geven en om voorbeelden van geslaagde hulpverlening. Het onderzoek richt zich op drie landen van de EU (Italië, het Verenigd Koninkrijk en Nederland). Er wordt gekeken naar de verschillen en overeenkomsten per land op het gebied van patronen van seksueel misbruik en het hulpverleningsaanbod, waarbij eventuele culturele verschil-

len meegenomen worden. ([Rapport] Verwey-Jonker Instituut) 1998 – 2000

Melief, drs. W.B.A.M. (projectleider), Verwey-Jonker Instituut, Kromme Nieuwegracht 4-6, 3512 HG Utrecht (030) 2300799

4.8 Van klacht tot diagnose: ervaringen van chronisch zieken.

Uit diverse ego-documenten van somatisch chronisch zieken komt naar voren dat de periode voordat een 'zekere' diagnose gesteld is soms gepaard gaat met psychologisering en bagatellisering van klachten. Dit lijkt relatief vaak voor te komen bij aandoeningen die in het beginstadium vergezeld gaan met a-specifieke klachten en vaker bij vrouwen dan bij mannen. Dit project heeft ten doel na te gaan of hiervoor empirische ondersteuning gevonden kan worden en zo ja, welke mogelijkheden tot verbetering aanwezig zijn. In 1998 is een pilot afgerond waarin met een aantal patiënten diepte-interviews zijn gehouden. Op basis hiervan wordt onderzocht of een groter project (financieel) haalbaar is. ([Rapport] NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) 1996 – 2000

Peters, drs. L. (projectleider), NIVEL – Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht (030) 2729729

4.9 Het ontwikkelen en implementeren van sekspecifieke hulpverlening als onderdeel van het kwaliteitsbeleid van de instellingen op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg.

Het onderzoek maakt deel uit van het ZON-programma naar de kwaliteit van zorg in de geestelijke gezondheidszorg. Doel van het onderzoek is om na te gaan in hoeverre en op welke wijze het mogelijk is om een kwaliteitsbeleid te ontwikkelen waarin de uitgangspunten van sekspecifieke hulpverlening een geïntegreerd onderdeel vormen. ([Rapport] Verwey-Jonker Instituut) feb. 1999 – feb. 2001

Stekete, dr. M.J. (projectleider), Verwey-Jonker Instituut, Kromme Nieuwegracht 4-6, 3512 HG Utrecht (030) 2300799

4.10 Gender and dieting.

This research project is concerned with the success and failure in (measurement of) restraint in eating behaviour. In a series of laboratory experiments to study factors responsible for overeating, it was found that subjects scoring high on the Herman and Polivy Restraint Scale (RS, Herman, Polivy, Pliner, Threlkeld & Munic, 1978) – intended to be a self-report measure of dietary restraint – showed excessive food intake (for example ice-cream) when their self-control was undermined by so-called disinhibitors of res-

traint, for example, a preload excessive in energy (a milkshake) (Herman and Mack, 1975). These outcomes have resulted in the formulation of restraint theory, which posits a causal role for restraint in the development of eating disorders. A major problem with restraint theory is that the above disinhibition effects were not found when subjects were divided on the basis of restraint scores of the restraint scales of the Dutch Eating Behaviour Questionnaire (DEBQ by Van Strien, Frijters, Roosen, Bergers and Defares, 1981) or the Three-Factor Eating Questionnaire (TEFEQ by Stunkard and Messick, 1985; study by Lowe and Kleifeld, 1988). In contrast to the RS, which may be biased towards the selection of dieters with a tendency towards disinhibition, the DEBQ and TFEQ restraint scales have been shown to measure actually restricted food intake when coming off a diet. It has been suggested (Westenhofer 1991; Van Strien 1996) that a possible means to locate this subpopulation amongst restrained eaters is to use a two-factorial classification, including both scores on pure (tridimensional) measures of restraint and scales for tendency towards overeating. Both the TFEQ and the DEBQ are good candidates for this task, since both allow for separate assessment of overeating (disinhibition) and restrained eating. Experimental support for the assumption that this subpopulation can indeed be located by using the TFEQ was recently obtained by Westenhofer a.o. 1994. A first aim of the present research is to gather experimental data on tendency towards disinhibition by means of the DEBQ, through replicating Westenhofer's study with the DEBQ (the 'ice-cream experiment'). A second aim is to improve our understanding of factors associated with the tendency towards disinhibition, especially in subjects that are high in restraint. A better term for 'disinhibition' may in fact, be 'emotionally and externally triggered eating', since corresponding items of the TFEQ-disinhibition scale describe (overeating triggered by emotional and environmental circumstances (Westenhofer a.o. 1994). Through a series of experiments more information is to be gathered on: 1) the relative role of emotions and environment (food cues) in the overeating of dieters, and 2) personality variables (trait or state) associated with emotional and external eating, for example, low self-esteem. Clarity concerning these two points opens up the possibility for researching gender, since difficulties in labeling emotional states are necessarily strongly related to gender. ([Rapport] Centrum voor Vrouwenstudies, Katholieke Universiteit Nijmegen) jan. 1997 – jan. 2001

Strien, dr. T. van (projectleider), Katholieke Universiteit Nijmegen, Centrum voor Vrouwenstudies, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen (024) 3613069

4.11 Gedeelde verantwoordelijkheid: halve smart of dubbele pijn?

Dit project richt zich op de vraag hoe het komt dat tegenwoordig zoveel mensen te kennen geven dat ze onder druk staan. Uit diverse studies blijkt dat mensen tegenwoordig meer tijd aan hun werk besteden dan zij volgens hun arbeidsovereenkomst hoefden te besteden. Dit geldt voor mannen en vrouwen: het aantal 'dual-career' gezinnen neemt toe. Het werk wordt door veel mensen als veeleisend gezien. Daarnaast blijkt ook uit tijdsbudgetstudies dat huishoudelijk werk en zorgtaken langzaam meer evenwichtig over mannen en vrouwen worden verdeeld. Dit project wil een antwoord vinden op de vraag welke consequenties voor gezondheid en welzijn van mannen en vrouwen uit deze trends volgen. (Dissertatie Faculteit der Sociale Wetenschappen, Katholieke Universiteit Brabant) jan. 1999 – jan. 2003

Zijlstra, dr. FR.H. (projectleider) & NN (promovendus), Katholieke Universiteit Brabant, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Vakgroep Vrouwenstudies, Postbus 90153, 5000 LE Tilburg (013) 4663390

4.12 Mannelijkheid en publiek geweld.

Het doel van het onderzoek is een bijdrage te leveren aan het begrijpen en verklaren van op het eerste gezicht onbegrijpelijk gedrag van 'gewone' mannen die zich te buiten gaan aan ('zinloos') publiek geweld (Schuyt 1999). De centrale onderzoeksvraag is: welke betekenissen geven jonge mannen aan geweld, in hoeverre worden deze betekenissen ontleend aan discourses over mannelijkheid en in hoeverre kan publiek geweld worden verklaard als een fysieke expressie van mannelijkheid? (Dissertatie/artikel criminologie/psychologie/genderstudies, Vakgroep Strafrecht & Criminologie, Rijksuniversiteit Groningen) sept. 1999 – april 2004

Zwaan, drs. Marlene, Gasthuisstraat 2-14, 9712 AS Groningen (050) 3185241; werk: (050) 3635618

5. Onderwijs/vorming

5.1 Opleidingsrichting en de ontwikkeling van beroepsloopbanen van mannen en vrouwen.

In dit traject staat de relatie tussen opleidingsrichting en de ontwikkeling van beroepsloopbanen centraal. Aangezien mannen en vrouwen tegenwoordig vooral verschillen in gevolgde opleidingsrichting en niet meer in het niveau van het gevolgde onderwijs wordt in dit project nagegaan of de relatie tussen opleidingsrichting en de ontwikkeling van beroepsloopbanen verschilt voor mannen en vrouwen. (Dissertatie SCO – Kohnstamm Instituut, Afdeling Pedagogiek en Onderwijskunde, Faculteit der Maatschappij- en

Gedragwetenschappen, Universiteit van Amsterdam) sept. 1999 – sept. 2003

Dronkers, prof.dr. J. (projectleider) & dr. T.T.D. Peetsma (projectleider), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Afdeling Pedagogiek en Onderwijskunde, SCO – Kohnstamm Instituut, Postbus 94208, 1090 GE Amsterdam (020) 5251201

5.2 Genderprocessen en culturele dynamiek in Vlaams en Nederlands universitair Informatie- en Communicatie-Technologisch (ICT) onderwijs.

(Dissertatie informatica/technische wetenschappen/communicatiewetenschappen/pedagogiek/onderwijskunde/vrouwenstudies, Centrum voor Gender en Diversiteit, Faculteit der Algemene Wetenschappen, Universiteit Maastricht) jan. 2000 – jan. 2005

Janssen, drs. J.J.M.S. (projectleider/promovendus), Universiteit Maastricht, Faculteit der Algemene Wetenschappen, Centrum voor Gender en Diversiteit, Postbus 616, 6200 MD Maastricht (043) 3882669

5.3 Seksespecifieke geneeskunde in het medisch onderwijs-curriculum.

Doelstelling: het zichtbaar maken van sekse- en genderspecificiteit in ziekte en gezondheid en het integreren van beschikbare toegesneden kennis hierover in het medisch onderwijs. Concreet wordt hier met medisch onderwijs bedoeld: het basiscurriculum Geneeskunde aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Het project heeft een landelijke uitstraling. (Rapport geneeskunde vrouwenstudies, Vrouwenstudies geneeskunde, Faculteit der Medische Wetenschappen, Katholieke Universiteit Nijmegen) 1998 – 2000

Sanden, mw. J. van der, Katholieke Universiteit Nijmegen, Faculteit der Medische Wetenschappen, Postbus 9101 – code 229, 6500 HB Nijmegen (024) 3613110

5.4 Seksespecifieke en gendergerichte verdieping en vrijkijking van het onderwijs in de Vervolgopleiding Huisartsen.

Seksespecificiteit en genderspecificiteit in ziekte en gezondheid zichtbaar maken en kennis hierover integreren in de onderwijsprogramma's van de Vervolgopleiding Huisartsen. Hierdoor leren toekomstige huisartsen rekening te houden met verschillen in de communicatie, het diagnostisch proces, keuzen van behandeling en aandachtspunten bij de begeleiding van mannelijke en vrouwelijke patiënten. (Rapport geneeskunde/vrouwenstudies, Vrouwenstudies geneeskunde, Faculteit der Medische Wetenschappen, Katholieke Universiteit Nijmegen) 1999 – 2000

Sanden, mw. J. van der, Katholieke Universiteit Nij-

megen, Faculteit der Medische Wetenschappen, Postbus 9101 – code 229, 6500 HB Nijmegen (024) 3613110

6. Politiek/beleid

6.1 Transformations of legislation: the meaning of motherhood and economic autonomy of women.

The question whether law can be used as 'an instrument of preservation and change' has been the subject of discussion within legal science for quite some time. The predominant view at present is that legislation should not aspire to prescribe those involved in processes of change what they should or should not do. Nevertheless attempts are made to implement desired changes by means of legislation. A clear example is the current Dutch government's emancipation policy which is directed at the economic independence of women. Up until about the 1970s, the general norm was that women should be mainly homemakers, remaining economically dependent on a male breadwinner. This norm was laid down in legislation by means of numerous rules, as a result of which a kind of balanced gendered economic system came about in which norm and legislation were connected. Due to various influences, the norm has radically changed since the mid-seventies. The new point of view is that women should provide for themselves – become economically independent – through employment. Legislation does not keep pace with changing norms, however. While all women are required by law to work, insufficient attention is being paid to the fact that women with children cannot fully participate in employment because of their caretaking (maternal) duties, as a result of which the economic independence of mothers is as yet an illusion. This state of affairs justifies the conclusion that legal research is of critical importance to answer the question whether, and if so how, norms and legislation may constitute a closed system. The general question underlying this project is hence: to what extent and in which ways may inter-, supra- and national law contribute to promoting the combination of paid labour, motherhood and caretaking duties? ([Rapport] Centrum voor Vrouwenstudies, Katholieke Universiteit Nijmegen) jan. 1997 – jan. 2001

Monster, mr. ing. M. (projectleider), Katholieke Universiteit Nijmegen, Centrum voor Vrouwenstudies, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen (024) 3613069

7. Recht

7.1 Vrouwelijke persoonsnamen in Holland tot 1299. (Dissertatie taal- en literatuurwetenschappen, Insti-

tuut voor Nederlandse Lexicologie) vanaf jan. 1999
Sterkenburg, prof.dr. P.G.J. van (projectleider/promotor) & drs. T.H. Schoonheim (promovendus), Instituut voor Nederlandse Lexicologie, Postbus 9515, 2300 RA Leiden (071) 5141648

8. Kunst/letteren/media

8.1 Mujeres escritoras de los años 40 en España.
 (Dissertatie Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Afdeling Taal- en Letterkunde, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam) vanaf jan. 1999

Bal, prof.dr. M. (projectleider) & drs. J. Fraai (promovendus), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, Afdeling Taal- en Letterkunde, Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam (020) 5253865

8.2 Vrouwen in Spaanse realistische fictie.
 (Dissertatie Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Afdeling Taal- en Letterkunde, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam) vanaf jan. 1999

Bal, prof.dr. M. (projectleider) & drs. L. Bruins (promovendus), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, Afdeling Taal- en Letterkunde, Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam (020) 5253865

8.3 Vrouwelijke karakters in Herodotus' verhalen.
 (Dissertatie Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Afdeling Taal- en Letterkunde, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam) vanaf jan. 1999

Bal, prof.dr. M. (projectleider) & drs. M. Hazewindus (promovendus), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, Afdeling Taal- en Letterkunde, Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam (020) 5253865

8.4 Women's virtual roots: transmission, affiliation and identity.

In this project the focus lies on the impact of media upon the construction of female identity. Special attention will be paid to the factors indicating the limits of gender-construction by the mass-media in popular culture and to the individual translation of medial influences. These factors will be analyzed in the following context: – public discussions on products of the mass-media, that influence the ways in which women wish to be represented, and canalize

the freedom and creativity of media producers – the educational and familial circumstances of girls, who watch television and consume other products of popular culture – the access to (new) media by women and girls. The specific 'individual translations' to be researched concern feelings of social belonging, autonomy and alienation. The aim of the project is to focus on different aspects of 'female identity' and 'representation' in the context of migration, cultural changes in the media and the possibility of virtual mobility as a regular aspect of everyday life. Feminist strategies waver between nostalgia for a well-founded homebase and longing for the realisation of multiple options. Relevant concepts to be presented and (re)analysed are: identity, double/multiple identities, nomadic subjects, identification, alienation, migration, homesickness, imaginary homeland. The construction and destruction (not deconstruction!) of virtual roots in literary texts and in traditional and new media will be critically analysed. Special attention will be paid to the impact of new information technologies on experiences of alienation and affiliation. Contributions from the social sciences, cultural studies and philosophy will be collected to elucidate and discuss the new boundaries of 'nomadic subjects'. Given the fact that literary texts, as well as television- and film fragments, offer interesting illustrations of the ideas presented and discussed in this project, a CD-rom version of the envisaged publication resulting from the project is a serious possibility. ([Rapport] Centrum voor Vrouwenstudies, Katholieke Universiteit Nijmegen) jan. 1997 – jan. 2001

Michielsens, dr. M.C.E. (projectleider), Katholieke Universiteit Nijmegen, Centrum voor Vrouwenstudies, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen (024) 3613069

9. Geschiedenis

geen

10. Filosofie/religieuslevensbeschouwing

10.1 Bijbelse vrouwen in moderne cultuur.
 (Dissertatie Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Afdeling Taal- en Letterkunde, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam) vanaf jan. 1999

Bal, prof.dr. M. (projectleider) & drs. C. Vis (promovendus), Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Geesteswetenschappen, Afdeling Taal- en Letterkunde, Leerstoelgroep Algemene Literatuurwetenschap, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam (020) 5253865

10.2 Acculturatie en vernieuwing: de recente geschiedenis van de congregatie der Liefdezusters van de H. Carolus Borromeus.

Dit onderzoek wil nagaan welke veranderingen zich gedurende de periode 1940-1988 in de internationale kloostercongregatie van de Liefdezusters van de H. Carolus Borromeus hebben voorgedaan, voornamelijk onder invloed van de dekolonisatie in Indonesië en de doorwerking van het Tweede Vaticaans Concilie. Deze veranderingen manifesteren zich op het vlak van wetgeving, organisatie en godsdienstig leven en in de werkzaamheden van de orde. Centraal staat de mentaliteitsverandering die zich in de twintigste eeuw in de congregatie voltrokken heeft. Deze evolutie zal op drie niveaus belicht worden. Eerste aandachtspunt is een analyse van de formele ideologie. Hierbij zal het gaan om het ideaalbeeld dat in de verschillende fasen aan de religieuzen voorgehouden werd. Vervolgens zal nagegaan worden op welke wijze dit ideaalbeeld naar de leefwereld van de vrouwen overgebracht werd en hoe het naar hen toe werd vertaald. Op praktisch niveau tenslotte gaat de aandacht uit naar de manier waarop de vrouwen de hen voorgehouden idealen verwerkten en omgingen met de spanningen en ambivalenties die voortvloeiden uit hun eigen afstand tot deze ideale werkelijkheid. (Dissertatie Vakgroep Praktische Theologie, Katholieke Theologische Universiteit Utrecht) 1996 – 2000
Clemens, dr. T.H.J. (projectleider) & prof.dr. E.M.V.M. Honee (promovendus) & drs. L. Labbeke (promovendus), Katholieke Theologische Universiteit Utrecht, Vakgroep Praktische Theologie, Transitorium II, Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht (030) 2532149

10.3 Toespelingen op het Oude Testament – in het vierde evangelie.

Het onderzoek beoogt a) de aanscherping/formulering van criteria voor identificatie van allusies op het Oude Testament in het evangelie naar Johannes en inventarisatie daarvan; b) aan de hand van dit gebruik van het Oude Testament het profiel van de Johanneïsche gemeente(n) achter dit evangelie en de relatie van deze gemeente tot de joodse traditie aan te scherpen. (Boek/artikel theologie, Vakgroep Bijbelwetenschappen, Katholieke Theologische Universiteit Utrecht) jan. 1999 – jan. 2003

Misset-van de Weg, dr. Magda W., Purcelldreef 53, 5012 AH Tilburg (013) 4551866

10.4 Het spreken over God van Kartini en haar religieuze achtergrond.

Onderzoek naar de beelden over God en het sacrale in de teksten (correspondentie) van Kartini. (Doctoraalscriptie theologie/culturele antropologie/geschiedenis/vrouwenstudies, Afdeling Literair-historische

theologie, Theologische faculteit, Katholieke Universiteit Nijmegen) 1999 – 2000

Pelt-Otten, mw. L.J.M., Kwartelstraat 16, 6601 CH Wijchen (024) 6414055

10.5 Westerse nonnen in Tibetaans boeddhistische tradities.

Hoe verloopt de ontwikkeling van de boeddhistische gemeenschap in het westen? Wat is in dit proces de rol en de betekenis van westerse vrouwelijke religieuzen in Tibetaans boeddhistische tradities? En hoe vinden deze vrouwen een balans tussen westerse, Tibetaanse en boeddhistische invloeden? (Dissertatie culturele antropologie/godsdienstwetenschappen, godsdienstwetenschappen, Universiteit Utrecht, promotie-onderzoek) sept. 1998 – sept. 2003

Ploos van Amstel, mw. drs. T.H., Universiteit Utrecht, Godsdienstwetenschappen, Postbus 80 105, 3508 TC Utrecht (030) 2531981

10.6 Mej. H.W. Spiering.

Naar de betekenis van mej. H.W. Spiering (HWS) (1852-1921). (Boek theologie/geschiedenis/kerkgeschiedenis) 1998 – 2000

Wagenaar, dhr. P.L.J., Aldenhagelaan 11, 4003 TA Tiel (0344) 617748

11. Bouwen en wonen/recreatie en vrije tijd

11.1 Vrouwen en het recht op behoorlijke huisvesting: wat is de rol van gender?

Een aantal factoren die samenhangen met gender speelt een negatieve rol ten aanzien van de realisatie van het recht op behoorlijke huisvesting voor vrouwen. In dit onderzoek zal een inventarisatie worden gemaakt van de relevante factoren en deze zullen vervolgens worden afgezet tegen de reeds bestaande normen op het gebied van huisvesting. Onderzocht zal worden of deze normen adequaat zijn, aangepast moeten worden of dat geheel nieuwe normen nodig zijn. (Dissertatie sociale geografie/sociologie/rechtswetenschappen/vrouwenstudies, Capaciteitsgroep Internationaal en Europees Recht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Maastricht) juni 1999 – juni 2004

Westendorp, mr. I. (projectleider/promovendus), Universiteit Maastricht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Capaciteitsgroep Internationaal en Europees Recht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht (043) 3883233

12. Bètawetenschappen

12.1 Het Natuurkundig Genootschap voor Dames te Middelburg (1785-1887).

Welke ideeën over sekse en natuurkunde staken er achter de oprichting en activiteiten van dit genootschap, dat mogelijk de eerste natuurwetenschappelijke organisatie voor vrouwen ter wereld was? (Artikel/monografie exacte wetenschappen/geschiedenis/vrouwenstudies/geschiedenis van de natuurwetenschappen, Department of History, University of California at Los Angeles (UCLA)) juli 2000 – juni 2001
Sturkenboom, D.M.B. (Dorotheë), Verschuurstraat 9, 5042 RH Tilburg (013) 4675818

symbolic complexes, – e.g. ritual meals, jewelry, birth-days, death rituals – are studied from a cultural, comparative perspective for their role in maintaining or changing gender norms and hierarchies. ([Rapport] Centrum voor Vrouwenstudies, Katholieke Universiteit Nijmegen) jan. 1997 – jan. 2001

Jansen, prof.dr. W.H.M. (projectleider) Katholieke Universiteit Nijmegen, Centrum voor Vrouwenstudies, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen (024) 3613069

Samenstelling: Arlette Strijland, IIAV

13. Vrouwenstudies/vrouwenbeweging

13.1 Constructing gender-identity in multi-cultural contexts: religion and life-stage.

Global migration of human beings, commodities and ideas has led to intense patterns of interacting among diverse cultures and hence to increased cultural complexity. This has had considerable effect on the ways in which gender identities are constructed. Processes of state formation, religious diffusion, socio-economic development and ethnic strife all interact with the ways in which gender is socioculturally expressed and in which gender relations take form. This project studies the confrontation of Christian and Islamic designs of gender, looking in particular at the impact of Christian missionary models of womanhood, represented in both their teachings and practices, at the schooling of Muslim girls in what is now called Jordan, from the 1850's till now. Which negotiations on gender took place between Christian missionaries on the one hand and Muslim parents and pupils on the other? What were the consequences of these negotiations for the participation of girls in different levels of education? Central aim is to provide insight into the agency of female missionaries in religious efforts of globalisation, in the social origins and transformations of the educational system in Jordan, and in the formation of gender identities is closely related to the construction of other cultural identities in periods of acute political and religious conflict. A second, and related concern is the study of rituals and symbolic complexes that represent and restructure gender identity. Life-cycle rituals in particular are explicit moments in which cultures create, organize, transmit, and bestow meaning. They are central means by which identity is marked, not only in terms of gender but also with regard to age, class, religion, ethnicity, or whatever social identity-aspect is relevant in a given context. Rituals and symbols form important cultural resources of power, and thus the study of them will also provide us with information about how people use such practices to express or challenge power relations. In the context of this project several